

VERGETEN

Maar nooit vergeten worden

Fleur de Jong
Communication and
Multimedia Design 2025
Interfacing tomorrow

12. Вид в окрестностях Дюссельдорфа, 1865
View in the Vicinity of Düsseldorf, 1865

INLEIDING

In een wereld waarin technologie steeds nadrukkelijker aanwezig is, groeit binnen de design- en technologiecommunity het besef dat digitale toepassingen ook moeten bijdragen aan menselijk welzijn. Ontwerpers richten zich steeds vaker op oplossingen die sociale verbondenheid versterken en de kwaliteit van leven verbeteren. Vooral in de zorgsector, waar de focus verschuift van puur medische zorg naar het ondersteunen van het dagelijks leven en welzijn, ontstaan kansen voor technologie die emotioneel ondersteunt. Voor kwetsbare groepen, zoals ouderen met dementie, kan zorgvuldig ontworpen technologie een brug vormen naar betekenisvolle interactie. Interfaceontwerp speelt hierin een cruciale rol, met nadruk op eenvoud, toegankelijkheid en menselijke verbinding. (Modulewijzer Interfacing Tomorrow CMD Zuyd Hogeschool, 2025).

Op basis van observaties en onderzoek heb ik de volgende doelstelling geformuleerd:

Het ondersteunen van dementerende ouderen in het behouden van sociaal contact met familie en vrienden door middel van een passende interface, binnen een stimulerende leefomgeving, om gevoelens van verbondenheid te versterken en eenzaamheid te verminderen.

Voor dit doel is het belangrijk om deze probleemstelling te onderzoeken:

Welke kenmerken moet een interface hebben om dementerende ouderen in een stimulerende leefomgeving te ondersteunen bij het onderhouden van sociaal contact, met als doel eenzaamheid te verminderen en verbondenheid te bevorderen?

Deze probleemstelling heeft ook een aantal deelvragen:

1 Wie is de doelgroep, wat zijn hun wensen en behoeften, en welke problemen ervaren zij door eenzaamheid?

2 Wat is eenzaamheid, welke algemene manieren zijn er om eenzaamheid te verminderen, en hoe kunnen deze manieren helpen om de sociale verbinding en het welzijn van mensen met dementie te ondersteunen?

3 Wie zijn de mensen binnen het stimulerende leefomgeving van Envida, hoe is deze leefomgeving opgebouwd, en hoe verloopt het sociale contact van dementerende ouderen binnen en buiten deze omgeving?

4 Wat zijn bestaande voorbeelden van interfaceontwerpen die bedoeld zijn om sociale nabijheid te simuleren?

Echte verbinding maakt het verschil in het leven van dementerende ouderen. Door hun wereld beter te begrijpen, kunnen we technologie ontwerpen die niet alleen verbindt, maar ook hoop en warmte brengt in hun dagelijks bestaan. Lees verder om te ontdekken hoe dit onderzoek inzicht biedt in wat écht helpt voor deze mensen.

OPDRACHTGEVER

Dit onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met het Expertisecentrum Grubbeveld van zorggroep Envida. Het richt zich op mensen met dementie, (die net als ieder ander) een eigen leven, geschiedenis en persoonlijkheid hebben. Dementie verandert vaardigheden, maar niet wie iemand is. Mensen blijven behoefte houden aan herkenning, contact en respect.

Wanneer het leven door dementie ingewikkelder wordt, is een vertrouwde en veilige omgeving belangrijk. Grubbeveld biedt zo'n plek: waar wonen en zorg samenkomen, afgestemd op wat iemand nog wél kan en nodig heeft.

Niet de aandoening staat centraal, maar de mens. Er is ruimte voor persoonlijke momenten, contact met anderen en het behouden van eigenheid. Ook met dementie blijft ieder mens waardevol.

METHODE

Om een goed beeld te krijgen van de doelgroep en de context, heb ik gebruikgemaakt van meerdere onderzoeksmethoden. Ik heb zowel primair als secundair onderzoek uitgevoerd. Het secundair onderzoek bestond voornamelijk uit het analyseren van literatuur en bestaande bronnen. Voor het primair onderzoek heb ik interviews afgenomen en observaties gedaan op locatie bij het Expertisecentrum Grubbeveld van zorgorganisatie Envida in Maastricht.

Daarnaast heb ik gesprekken gevoerd met experts op het gebied van dementiezorg en technologie. Op basis van deze gegevens heb ik onder andere empathy maps opgesteld. Deze inzichten heb ik vertaald naar concrete ontwerpeisen. Uiteindelijk heb ik een verhalend storyboard ontwikkeld om het dagelijks gebruik van het concept te visualiseren. Ook organiseerde ik een co-creatiesessie waarbij ik samen met betrokkenen het ontwerp verder heb kunnen verfijnen.

Alle stappen en uitwerkingen hiervan zijn terug te vinden in de bijlagen.

ZOEKSTRATEGIE

Voor dit onderzoek heb ik gebruikgemaakt van betrouwbare bronnen via de Zuyd Bibliotheek, Zuyd Hogeschool en officiële organisaties zoals de WHO en Alzheimer Nederland. Deze vond ik deels via gerichte zoekopdrachten op Google.

Ik heb gezocht met termen als dementie en eenzaamheid, oorzaken van dementie, haptische technologie, gedragsverandering en sociale signalen bij dementie. Deze zoekwoorden leverden relevante en bruikbare informatie op voor mijn onderzoek.

RESULTATEN

Wie is de doelgroep, wat zijn hun wensen en behoeften, en welke problemen ervaren zij door eenzaamheid?

WAT IS DEMENTIE?

Het woord dementie is afgeleid van het Latijnse woord Dementia, wat staat voor het ontgeestelijken van het menselijk brein. Dementie is een syndroom waarbij de hersenen beschadigd raken, waardoor cognitieve functies zoals geheugen, taal, aandacht en probleemoplossend vermogen achteruitgaan. Hierdoor kunnen mensen informatie niet goed meer verwerken en wordt het steeds moeilijker om dagelijkse handelingen zelfstandig uit te voeren.

In de beginfase uit zich dat vaak in vergeetachtigheid of moeite met plannen. In latere stadia kunnen ook gedrag, stemming en persoonlijkheid veranderen. Dementie is progressief, wat betekent dat de klachten steeds erger worden en het functioneren op meerdere gebieden steeds verder achteruitgaat (World Health Organization, 2025).

OORZAKEN VAN DEMENTIE

Dementie ontstaat door schade in de hersenen en kan door meer dan vijftig verschillende ziekten veroorzaakt worden. De exacte oorzaken zijn nog niet helemaal duidelijk, waardoor het voorkomen van dementie lastig is.

Een slechte conditie van hart en bloedvaten kan de kans op dementie, zoals vasculaire dementie en de ziekte van Alzheimer, vergroten. Gezond eten, niet roken, matig alcoholgebruik en regelmatig bewegen kunnen het risico juist verlagen.

Dementie is meestal niet erfelijk. Wanneer iemand de diagnose dementie krijgt, is het belangrijk om te weten welke vorm het is, omdat de behandeling en begeleiding per soort kunnen verschillen. Er is nog geen genezing, maar er wordt veel onderzoek gedaan om dat mogelijk te maken (Alzheimer Nederland, z.d.).

GEVOLGEN VAN DEMENTIE

Dementie heeft niet alleen invloed op het geheugen en het denkvermogen, maar ook op het sociale en emotionele welzijn van een persoon. Naarmate de ziekte vordert, kunnen mensen met dementie zich steeds meer terugtrekken uit sociale contacten en activiteiten. Communiceren wordt moeilijker door problemen met taal of het begrijpen van gesprekken. Ook gedragsveranderingen, zoals achterdocht, apathie of stemmingswisselingen, maken het contact met anderen ingewikkelder.

Deze veranderingen zorgen ervoor dat de persoon met dementie steeds minder in staat is om zelf contact te zoeken of relaties te onderhouden. Familieleden of vrienden kunnen het gevoel krijgen dat hun dierbare in een 'andere wereld' leeft, waardoor het contact moeizamer verloopt en ook zij zich machteloos of verdrietig kunnen voelen (Alzheimer Nederland, z.d.).

EENZAAMHEID EN AFSTAND TOT NAASTEN

Door deze beperkingen kan iemand met dementie een diep gevoel van eenzaamheid ervaren, zelfs als er mensen om hem of haar heen zijn. Bijvoorbeeld wanneer iemand al tien minuten na een bezoek vergeten is dat er iemand langskwam, blijft alleen het gevoel van leegte achter. De verbinding met anderen vervaagt, waardoor de persoon zich sociaal geïsoleerd kan voelen.

Ook voor familie en naasten is dit zwaar. De emotionele afstand die ontstaat maakt het moeilijk om de vertrouwde relatie in stand te houden. Het onderhouden van echt contact vraagt veel geduld, aanpassing en begrip. Hierdoor verandert niet alleen het leven van de persoon met dementie, maar ook dat van zijn of haar omgeving (Alzheimer Nederland, z.d.).

RESULTATEN

Wat is eenzaamheid, welke algemene manieren zijn er om eenzaamheid te verminderen, en hoe kunnen deze manieren helpen om de sociale verbinding en het welzijn van mensen met dementie te ondersteunen?

Eenzaamheid is het persoonlijke gevoel dat er een tekort is aan betekenisvolle sociale contacten. Het gaat dus niet alleen om fysiek alleen zijn, maar om het ervaren van een gebrek aan verbondenheid (Vzinfo, z.d.).

Algemene strategieën tegen eenzaamheid richten zich op sociale ondersteuning: het opbouwen van hechte, betrouwbare contacten die emotionele steun of gezelschap bieden.

Groepsactiviteiten, maatjesprojecten of deelname aan lokale initiatieven kunnen helpen om sociale verbinding te versterken. Ook het verbeteren van communicatie en sociale vaardigheden draagt bij aan het gevoel erbij te horen (Movisie, 2021).

Voor mensen met dementie is sociale ondersteuning extra belangrijk, omdat zij door cognitieve achteruitgang vaak moeite hebben om zelf contact te leggen. Aangepaste benaderingen, zoals vaste routines, één-op-één momenten en herkenbare gezichten, kunnen helpen om veiligheid en verbondenheid te ervaren. Zorgverleners en naasten spelen hierin een sleutelrol door sensitief en met geduld aan te sluiten bij de belevingswereld van de persoon (Faktor5, 2024).

RESULTATEN

Wie zijn de mensen binnen het stimulerende leefomgeving van Envida, hoe is deze leefomgeving opgebouwd, en hoe verloopt het sociale contact van dementerende ouderen binnen en buiten deze omgeving? Wie zijn de bewoners binnen het stimulerend leefmilieu van Envida?

WIE ZIJN DE BEWONERS BINNEN HET STIMULEREND LEEFMILIEU

Binnen het stimulerend leefmilieu van Envida wonen mensen met dementie die, ondanks hun ziektebeeld, graag zo zelfstandig mogelijk willen blijven functioneren. Het zijn bewoners die zich vaak niet goed bewust zijn van hun eigen beperkingen en daardoor moeite hebben om zich aan te passen aan de omgeving. Ze kunnen passief zijn, zich terugtrekken of juist ontremd gedrag vertonen. Toch zit er vaak veel initiatief in deze mensen; met een klein zetje zijn ze goed in staat hun dag zelfstandig vorm te geven. (Stimulerend leefmilieu | Praten over Gezondheid, z.d.).

Tijdens mijn ervaring bij Envida zag ik dat bewoners vaak het gevoel hebben dat ze er niet thuishoren, omdat hun ziekte hun inzicht in hun eigen situatie beperkt. Sommigen zijn wantrouwend naar personeel of andere bewoners, wat sociale contacten soms bemoeilijkt. Ook zijn er bewoners die zich sneller afzonderen, of juist veel aandacht vragen van verzorgenden.

HOE IS HET STIMULEREND LEEFMILIEU OPGEBOUW?

Het leefmilieu is zo ingericht dat het bewoners uitdaagt om in beweging te komen, keuzes te maken en zoveel mogelijk de regie over hun eigen leven te houden. In de gezamenlijke ruimtes liggen objecten die uitnodigen tot activiteit, zoals spelmateriaal, boeken en muziekinstrumenten. Structuur wordt geboden via een vaste dagindeling, maar binnen die structuur is er volop ruimte voor eigen inbreng.

Personeel werkt met de handen op de rug, wat betekent dat ze pas helpen als dat echt nodig is. Er wordt geprobeerd bewoners te activeren zonder te pushen, bijvoorbeeld door hen te betrekken bij dagelijkse handelingen zoals de tafel dekken of planten verzorgen. Zo wordt het gevoel van eigenwaarde gestimuleerd.

HOE VERLOOPT HET SOCIALE CONTACT BINNEN EN BUITEN DEZE OMGEVING?

Het sociale contact van mensen met dementie binnen het stimulerend leefmilieu van Envida verloopt niet altijd vanzelfsprekend. Door de achteruitgang in geheugen, taal en waarneming is het voor bewoners vaak lastig om zich goed uit te drukken of gesprekken te volgen. Hierdoor ontstaan soms misverstanden of gevoelens van onbegrip, wat het contact met medebewoners kan bemoeilijken.

Ook het contact met familie en naasten is belangrijk, maar staat geregeld onder druk. Tijdens een gesprek met Lenie, een van de bewoners, werd duidelijk hoe ingrijpend dit kan zijn. Ze vertelde dat ze haar kleinzoon erg mist en dat ze het moeilijk vindt dat haar familie heeft besloten dat ze bij Envida moest gaan wonen. Ze gaf aan dat ze zich eenzaam voelt en het contact met haar familie als een groot gemis ervaart. “Wat mijn familie mij wel niet heeft aangedaan,” zei ze. Dit soort gevoelens zijn niet uitzonderlijk bij mensen met dementie en laten zien hoe kwetsbaar sociale verbinding kan worden.

Bij Envida wordt daarom bij de intake al uitgebreid stilgestaan bij iemands levensverhaal, belangrijke gebeurtenissen en gevoeligheden. Toch blijft het onderhouden van betekenisvol contact met naasten complex. Het vraagt van zowel familie als zorgverleners veel aandacht, geduld en begrip om een gevoel van verbondenheid in stand te houden.

RESULTATEN

Wat zijn bestaande voorbeelden van interfaceontwerpen die bedoeld zijn om sociale nabijheid te simuleren?

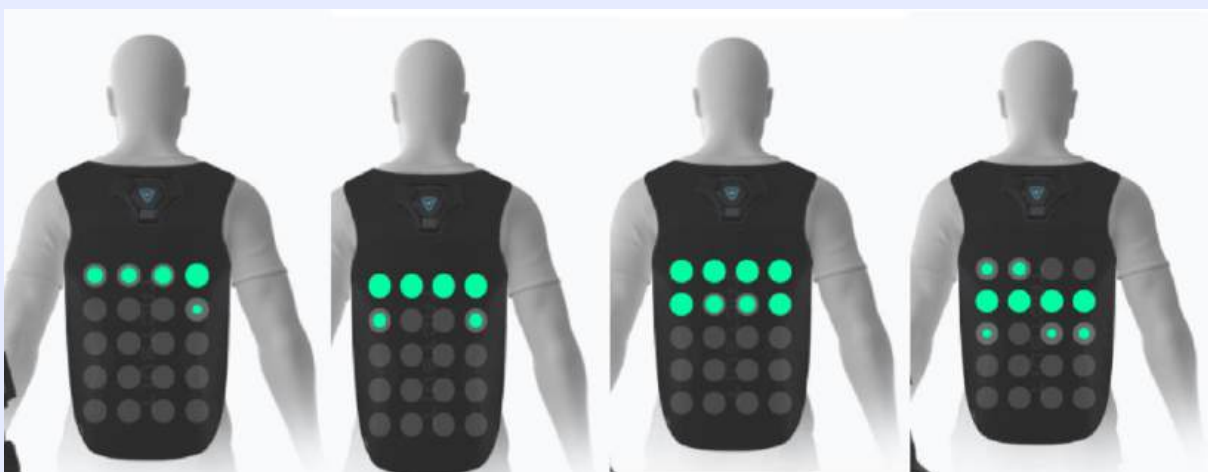
Om sociale nabijheid te bevorderen, zijn diverse technologische interfaceontwerpen ontwikkeld. Deze systemen simuleren contact en emotie op afstand, wat vooral belangrijk is voor ouderen en mensen met dementie. Hieronder worden drie voorbeelden besproken die verschillende manieren laten zien waarop technologie verbondenheid en ondersteuning kan bieden.

HAPTISCH EMOTIE-OVERDRACHTSYSTEEM

Het haptische systeem van Jia is een innovatief prototype dat gebruikmaakt van een speciaal vest dat vibraties uitzendt om knuffels en emoties zoals geluk en comfort op afstand te simuleren. Dit systeem maakt fysieke aanraking via tactiele signalen mogelijk, wat vooral waardevol is wanneer direct contact tussen dierbaren moeilijk is (Jia, 2023).

Dit ontwerp kan gezien worden als een voorbeeld van een Natural User Interface (NUI), waarbij de interactie via intuïtieve, natuurlijke signalen zoals aanraking verloopt, zonder complexe knoppen of schermen. Door de affordances van het vest (de tastbare mogelijkheid tot aanraking) kunnen gebruikers direct voelen wat het systeem communiceert. Ook signifiers spelen hier een rol: de vibraties zijn duidelijke signalen die betekenis geven aan de aanraking en emotie.

Voor mensen met dementie kan dit systeem de verbinding tussen thuis en de zorginstelling versterken. Het biedt de mogelijkheid om liefde en aandacht te voelen, zelfs als familieleden niet fysiek aanwezig kunnen zijn. Hierdoor kunnen gevoelens van eenzaamheid worden verminderd en het emotioneel welzijn worden bevorderd. Het systeem bevindt zich nog in ontwikkeling en vraagt

HEY BRACELET

De HEY Bracelet van FeelHey is een armband die een zachte aanraking simuleert door middel van lichte druk op de pols. Deze ‘knuffel op afstand’ stelt gebruikers in staat om hun dierbaren te laten weten dat ze aan hen denken, ook als ze ver weg zijn (FeelHey – HEY, z.d.).

De interface van de HEY Bracelet valt onder een idiomatic interface, omdat de manier van communiceren is afgestemd op een cultureel herkenbare en betekenisvolle ‘knuffel’. Dit maakt de interactie direct begrijpelijk zonder veel uitleg, wat essentieel is voor ouderen met dementie. De eenvoudige bediening en het voelbare signaal zijn goede signifiers die de gebruiker uitnodigen om te reageren en het systeem te vertrouwen.

Voor ouderen met dementie, die vaak moeite hebben met abstracte communicatie zoals telefoongesprekken of videobellen, kan de HEY Bracelet een waardevol hulpmiddel zijn. De eenvoudige bediening en het voelen van een zachte druk als teken van aanwezigheid kunnen gevoelens van eenzaamheid verminderen en het emotionele welzijn ondersteunen. Toch kunnen sommige ouderen, vooral met beperkte digitale vaardigheden of cognitieve beperkingen, problemen ondervinden bij het gebruik van de armband. Bovendien kan de associatie met moderne technologie voor verwarring zorgen bij gebruikers die hier niet vertrouwd mee zijn.

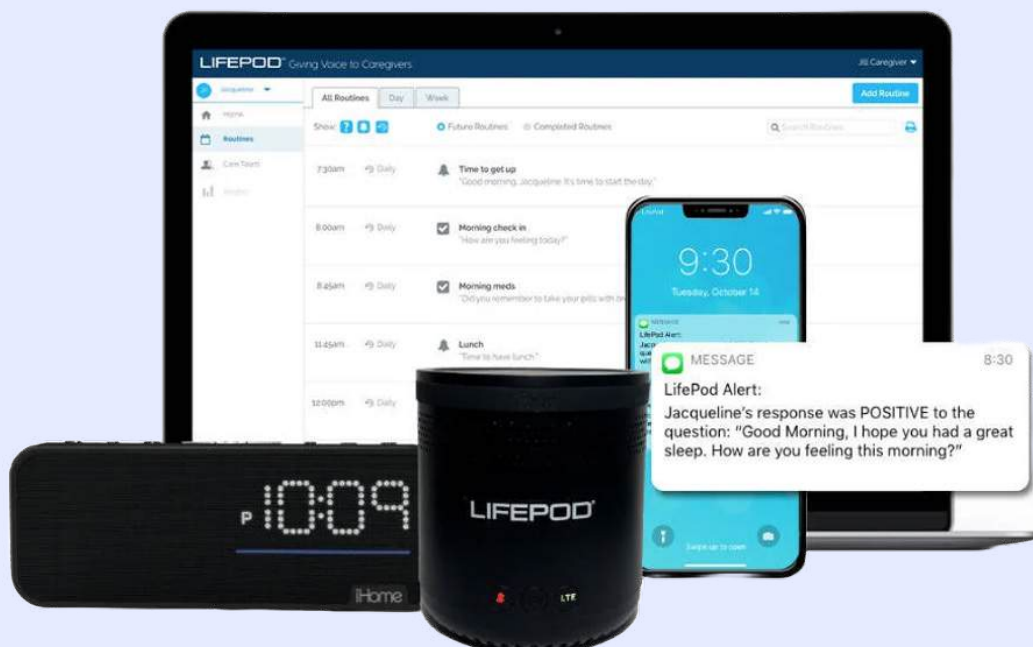

LIFEPOD: VIRTUELE MANTELZORG MET STEMGESTUURDE TECHNOLOGIE

LifePod is een innovatief platform dat ouderen op afstand ondersteunt via stemgestuurde technologie. Het systeem biedt gepersonaliseerde herinneringen voor medicatie, afspraken en dagelijkse routines, en fungeert als digitale metgezel door middel van gesprekken, muziek en verhalen. Caregivers kunnen het systeem instellen en monitoren via een online portal, waardoor nabijheid wordt gecreëerd, ook op afstand (Home | LifePod – Giving Voice to Caregivers, z.d.).

LifePod maakt gebruik van een GUI (Graphical User Interface) in de online portal voor caregivers, terwijl de eindgebruiker vooral met een NUI (Natural User Interface) communiceert via stem. Deze combinatie van interfaces toont het belang van een implementation-centric interface, waarbij de technologie is afgestemd op de technische mogelijkheden én de gebruikersbehoeften, zowel voor de zorgverlener als de oudere. De stemgestuurde interface werkt met affordances die natuurlijk en eenvoudig te gebruiken zijn, zoals spraakopdrachten, terwijl de visuele elementen in de portal signifiers bieden die duidelijkheid scheppen voor de caregiver.

In zorginstellingen helpt LifePod ouderen zelfstandiger te blijven en vermindert het gevoelens van eenzaamheid. Het fungeert als een 24/7 virtuele assistent die bewoners ondersteunt, ook wanneer zorgpersoneel niet direct aanwezig is. Een uitdaging is de afhankelijkheid van technologie; ouderen die minder digitaal vaardig zijn, kunnen moeite hebben met het gebruik. Daarom is goede training en ondersteuning bij de introductie essentieel.

CONCLUSIE

Uit het onderzoek blijkt dat het voor mensen met dementie erg moeilijk is om contact te houden met anderen. Door hun geheugen- en taalproblemen trekken ze zich vaak terug, wat leidt tot eenzaam voelen, ook al zijn er mensen om hen heen. Bij Envida merk je dat een fijne, prikkelende leefomgeving helpt om bewoners actief te houden en hen een gevoel van eigenwaarde te geven. Toch blijft het lastig om écht contact te maken, vooral met familie en vrienden.

Technologie kan hierbij helpen, maar dan moet het wel simpel en begrijpelijk zijn. Voorbeelden zoals het haptische systeem, de HEY Bracelet en LifePod laten zien dat tastbare signalen en herkenbare routines mensen met dementie kunnen helpen om zich verbonden te voelen. Tegelijkertijd is het belangrijk dat zo'n technologie niet te ingewikkeld is, want dat kan juist zorgen voor verwarring.

In mijn volgende stappen ga ik me daarom verder verdiepen in zintuigen en het persoonlijke verleden van dementerende ouderen. Zo kan ik beter ontdekken wat herkenbaar en fijn voor hen is en hoe technologie daarbij kan aansluiten.

BRONNEN

World Health Organization. (2025). Dementia. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/dementia>

Alzheimer Nederland. (z.d.). Oorzaken van alzheimer en andere soorten dementie. <https://www.alzheimer-nederland.nl/dementie/oorzaken-en-voorkomen/oorzaken-van-alzheimer-en-andere-soorten-dementie>

Alzheimer Nederland. (z.d.). Minder sociaal door dementie. <https://www.alzheimer-nederland.nl/dementie/herkennen-symptomen/minder-sociaal>

Alzheimer Nederland. (z.d.). Veranderd gedrag als symptoom van dementie. <https://www.alzheimer-nederland.nl/dementie/herkennen-symptomen/veranderd-gedrag>

Alzheimer Nederland. (z.d.). Vergroot eenzaamheid het risico op dementie? <https://www.alzheimer-nederland.nl/gezond-brein/artikelen/vergroot-eenzaamheid-het-risico-op-dementie>

Vzinfo. (z.d.). Eenzaamheid. <https://www.vzinfo.nl/eenzaamheid/verantwoording/definities>

Movisie. (2021). Doorbreken van eenzaamheid: Wat werkt volgens mensen die er ervaring mee hebben? <https://www.movisie.nl/artikel/doorbreken-eenzaamheid-wat-werkt-volgens-mensen-die-er-ervaring-mee-hebben>

Faktor5. (2024). Eenzaamheid en dementie in het verpleeghuis. <https://faktor5.nl/eenzaamheid-en-dementie-in-het-verpleeghuis/>

Jia, Y. (2023). Exploring emotional transmission through haptics in mediated social interaction [Master's thesis, Universiteit Twente]. Universiteit Twente Student Theses. https://essay.utwente.nl/97082/1/Jia_MA_EEMC-ITECH.pdf

FeelHey. (z.d.). FeelHey. <https://feelhey.com>
Home | LifePod - Giving Voice to Caregivers. (z.d.). LifePod - Giving Voice To Caregivers. <https://www.lifepod.com/>

ONTWERPEISEN

	Context	Content	medium	stijl/vorm	interactie
Comfortabel en intuïtief bedienbaar ontwerp dat fijn in de hand ligt Het product moet ergonomisch en prettig in de hand liggen, eenvoudig vast te pakken zijn, en intuïtief te bedienen met minimale stappen. Overbodige functies die voor verwarring zorgen, worden vermeden.	x	x	x	x	x
Het ontwerp moet zintuiglijke ondersteuning bieden. Het ontwerp moet zintuigen aanspreken, zoals geluid, beeld of aanraking.	x	x	x	x	
Het ontwerp moet sociale interactie stimuleren. Het ontwerp moet uitnodigen tot contact en interactie met anderen.	x	x			x
Het ontwerp moet gebruik maken van rituelen en herkenbaarheid Het ontwerp moet inspelen op bestaande rituelen, zodat handelingen automatisch en vertrouwd aanvoelen.	x	x		x	x
Het ontwerp moet autonomie ondersteunen. Het ontwerp moet gebruikers het gevoel geven dat ze zelf iets kunnen doen of bijdragen, zonder hulp te moeten vragen aan zorgverleners of medebewoners.	x	x			x
Het ontwerp moet integreerbaar zijn in ochtend en avond routines. Het ontwerp moet aansluiten bij de gewoontes van de gebruiker en makkelijk in te passen zijn.	x	x			x

Fleur de Jong - 2025

ONTWERPVERSLAG

Discover

Door middel van primair en secundair onderzoek heb ik waardevolle inzichten opgedaan in de doelgroep. Binnen het primaire onderzoek heb ik gebruikgemaakt van good, bad en best practices en literatuuronderzoek. Voor het secundaire onderzoek organiseerde ik test- en co-creatiesessies bij Envida, samen met cliënten en zorgmedewerkers.

Aan het begin van het project had ik geen ervaring met mensen met dementie. Ik vond het onderwerp confronterend, maar het maakte me juist nieuwsgierig naar hoe je op een positieve manier met deze doelgroep kunt communiceren. Tijdens de sessies werd duidelijk hoe belangrijk verbondenheid is en hoeveel invloed het gemis van familie heeft. Dit werd het vertrekpunt van mijn ontwerp.

Een toevallig moment met twee magneetjes leidde tot een concept waarbij niet alleen verbondenheid centraal staat, maar ook fidgeten en tijdverdrijf. In de testfase gebruikte ik onder andere de Wizard of Oz-methode om de technologie laagdrempelig te simuleren.

Door feedback van cliënten en zorgmedewerkers verder te verwerken, ontwikkelde ik uiteindelijk ook twee persona's die het ontwerpproces richting gaven.

Define

Aan het einde van mijn onderzoek heb ik zes ontwerpeisen opgesteld die als fundament dienen voor mijn uiteindelijke ontwerp. Hoewel het onderwerp gedurende het proces is verbreed, bleef connectie grotendeels centraal staan. Waar in het begin de focus volledig lag op het versterken van verbondenheid, kwamen daar gaandeweg ook elementen bij zoals tijdverdrijf en het creëren van een prettig gevoel. Ondanks deze verschuiving bleven de ontwerpeisen relevant, wat mij bevestigde dat ik het overkoepelende doel niet uit het oog was verloren.

Bij het formuleren van de eisen heb ik bewust gezocht naar een balans tussen vrijheid en richting: ruim genoeg om ruimte te bieden voor verkenning en creativiteit, maar tegelijkertijd concreet genoeg om houvast te bieden binnen het ontwerptraject.

Tijdens het proces heb ik sterk ingezet op visueel werken. Ik heb veel geschetst, storyboards uitgewerkt en gebruikgemaakt van het 5E-model, naast andere verkennende schetsen rondom het prototype (zie bijlagen). Ook heb ik persona's ontwikkeld op basis van mijn onderzoek, die hielpen om mijn ontwerpkeuzes beter te onderbouwen. Het uiteindelijke product sluit dan ook nauw aan bij de eisen die voortkwamen uit de onderzoeksfase.

Develop

In de eerste week van het project bezochten we Envida. Het was spannend om de doelgroep te ontmoeten, maar dat verdween snel toen we warm werden verwelkomd door Lenie, een van de cliënten. Ze gaf ons spontaan een rondleiding door haar kamer en vertelde terloops dat ze haar familie enorm miste. Dat moment raakte me. Haar verhaal bleef hangen en maakte direct duidelijk waar ik me op wilde richten: het gevoel van connectie en verbondenheid.

Ik begon al snel te schetsen. Ideeën als een fotolijstje of een knuffel kwamen voorbij, maar tijdens gesprekken viel één woord op: rituelen. Ik realiseerde me hoe vertrouwde handelingen en voorwerpen bijdragen aan een gevoel van veiligheid en geborgenheid. De knuffel maakte plaats voor concepten zoals een kaars als symbool voor contact, of een steen die je onderweg oppakt en vasthoudt. (In de bijlage zie je de schetsen aan de hand van het 5e model).

Tijdens een vroege testsessie had ik per ongeluk twee magneetjes meegenomen. Tot mijn verrassing reageerden de cliënten daar het meest enthousiast op. Het spelen met de magneetjes werkte rustgevend, hield de aandacht vast en gaf een gevoel van controle. Dat werd een belangrijk uitgangspunt: het object moest uitnodigen tot aanraking en beweging, met ruimte voor eigen interpretatie.

Het proces kende ook moeilijke momenten. In latere sessies bleek hoe pijnlijk het onderwerp 'verbinding met geliefden' kon zijn. Sommige cliënten spraken met tranen in hun ogen over het gemis van familieleden die zelden op bezoek kwamen. Het raakte hen maar ook mij. Ik begon te twijfelen: is dit onderwerp niet te confronterend?

Juist toen werd duidelijk hoe belangrijk aanpasbaarheid is. Niet iedereen ervaart verbondenheid op dezelfde manier. Voor de één is het troostend, voor de ander pijnlijk. Mijn ontwerp moest dus ruimte laten voor persoonlijke betekenis.

Wat me houvast gaf, was Lenie. Haar openheid en enthousiasme maakten duidelijk dat zij wél iets zou hebben aan dit ontwerp. Door haar wist ik weer waarvoor ik het deed. In mijn hoofd werd het iets voor haar. Dat besef gaf richting en maakte mijn keuzes sterker en persoonlijker.

Deliver

Toen ik eenmaal wist voor wie en wat ik ging maken, begon mijn idee zich al snel te vormen. Het ontwerp werd gaandeweg steeds duidelijker, maar ik bleef het bijschaven. Tijdens het schetsen ben ik bewust gaan nadenken over de theorieën die we in de lessen hebben behandeld, zodat mijn ontwerp niet alleen visueel aantrekkelijk, maar ook functioneel en **intuïtief** zou worden.

Mijn prototype is gebaseerd op een **metaphoric interface**. Het fysieke ontwerp stelt een gelukssteentje voor, iets kleins, persoonlijks en herkenbaars. Deze metafoor past goed bij het **mentale model** van mijn doelgroep: veel cliënten herkennen het idee van een geluksvoorwerp dat steun en verbondenheid biedt. Tegelijkertijd is het steentje ook een soort medaillon, zoals men die al sinds de 18e eeuw gebruikt met foto's van geliefden erin. Deze dubbele metafoor zorgt ervoor dat het object vertrouwd aanvoelt, alsof het altijd al heeft bestaan.

De manier waarop gebruikers met het steentje omgaan is een goed voorbeeld van een **Natural User Interface (NUI)**. Het trilt wanneer een geliefde op afstand op een knop drukt, en het licht dimt of wordt feller afhankelijk van interactie, net zoals emoties kunnen oplichten of vervagen. Je opent het steentje zoals je een echt medaillon zou openen, en binnenin zie je de afbeelding van je dierbare. Deze intuïtieve handelingen sluiten aan op wat mensen verwachten van een fysiek object dat symbool staat voor verbinding.

Wat ik belangrijk vond, is dat het ontwerp duidelijke **affordances** en **signifiers** heeft. De ronde vorm nodigt uit om vastgehouden te worden, het lichte magneetklikje bij het openen geeft feedback dat je het goed doet, en het licht dat verandert geeft aan dat er contact is geweest. Zelfs zonder uitleg begrijpen gebruikers wat ze ermee kunnen doen.

Omdat mijn ontwerp bedoeld is voor mensen in de dementiezorg, heb ik ook onderzocht welke materialen in die context geschikt en vertrouwd aanvoelen. In deze zorgomgeving wordt al veel gewerkt met verschillende **tactiele materialen**, omdat iedere persoon andere voorkeuren heeft: waar de één iets zachts en warm prettig vindt, geeft de ander juist de voorkeur aan iets stevigs of koels. Wat me tijdens mijn onderzoek opviel, is dat vooral het zware en gladde van een echte steen mensen vaak aanspreekt. Het geeft rust en een gevoel van houvast. Tegelijk wilde ik zorgen voor comfort en veiligheid bij huidcontact. Materialen zoals medical-grade siliconen en zachte bioplastics kwamen hierbij sterk naar voren, omdat ze veel worden gebruikt in wearables en bekendstaan om hun duurzaamheid, huidvriendelijkheid en fijne structuur. Voor het prototype heb ik uiteindelijk gekozen voor plastic, omdat dit materiaal makkelijk te bewerken is en geschikt is voor een eerste testversie van het ontwerp. Een interessante bron die ik voor mijn materiaalonderzoek gebruikte is MaterialDistrict: <https://materialdistrict.com/article/soft-touch-materials/>

Voor de personalisatie, het kiezen en wijzigen van de foto, zou er een aanvullende app kunnen zijn. Deze maakt gebruik van een **GUI (Graphical User Interface)**, omdat je dan door visuele schermen en knoppen je keuzes maakt. Maar het hart van het ontwerp blijft een tastbare, voelbare ervaring: een steentje dat je altijd bij je draagt en dat je op natuurlijke wijze gebruikt om verbonden te blijven met de mensen die je liefhebt.

Testen

Tijdens het project bracht ik om de week een dag door bij Envida. Deze momenten waren erg waardevol, omdat ik direct contact had met zowel zorgmedewerkers als cliënten. Hoewel ik ervoor gekozen heb mijn ontwerp vooral op Lenie te richten, vond ik het belangrijk om ook met anderen te testen. Toch probeerde ik bij elke testronde Lenie er zo veel mogelijk bij te betrekken, zodat haar wensen en reacties steeds als basis konden dienen. Op die manier kreeg ik een breder beeld van wat er speelt en voorkwam ik dat mijn ontwerp te eenzijdig werd.

Elke week leverde dat weer verrassende inzichten op. Soms kwam een idee waar ik enthousiast over was toch niet goed aan bij anderen, en op andere momenten merkte ik juist dat kleine details veel effect hadden. Door die afwisseling bleef ik kritisch naar mijn eigen keuzes kijken.

Buiten de vaste contactdagen ben ik ook zelfstandig naar de dagbehandeling gegaan. Ik wilde zien of er op andere dagen (met andere aanwezigen) andere reacties of behoeften naar boven zouden komen. Ook dat bleek waardevol: het zorgde ervoor dat mijn ontwerp beter afgestemd raakte op een bredere doelgroep.

Al die gesprekken, observaties en korte testmomenten hielden me scherp. Ze voorkwamen dat ik te snel genoeg nam met een eerste idee, en zorgden ervoor dat het eindproduct écht voortkwam uit samenwerking met de doelgroep.

Profesioneel

Aan het begin van dit project had ik geen enkele voorkennis over dementie. Sterker nog, dementie was voor mij een grote angst: een ziekte waar je niets aan kunt doen, waarbij je langzaam jezelf verliest of, aan de andere kant van de tafel, ziet hoe een geliefde langzaam verdwijnt. Het was voor mij iets pijnlijks en daarom ook beangstigend. De keuze voor de minor Interfacing Tomorrow kwam dan ook voort uit de wens om deze angst te overwinnen. Ik wilde ontdekken wat dementie nu eigenlijk inhoudt, hoe mensen met dementie in het leven staan en vooral hoe je met hen kunt communiceren, ook al zit je niet langer op dezelfde golflengte.

Om echt professioneel met deze doelgroep te kunnen werken, heb ik mij diepgaand verdiept in dementie. Ik heb dagenlang deskresearch gedaan en veel gesproken met mensen die ervaring hebben met geliefden die dementie hadden of eraan zijn overleden. Door mijn bezoek aan Envida kreeg ik een tastbaar beeld van deze doelgroep. Dementie werd voor mij geen abstracte ziekte meer, maar iets waar gewone, oprechte mensen mee leven net zoals ik met dyslexie leef. Deze ervaring zal ik nooit vergeten.

Wat mij de afgelopen weken enorm heeft geholpen, is mijn vermogen om goed te plannen. Normaal gesproken kost mij dat weinig moeite, maar door de stakingen in het openbaar vervoer werd plannen extra uitdagend. Ondanks de chaos is het me gelukt om mij aan mijn planning te houden. Ook de coaching sessies hebben een belangrijke rol gespeeld. Het viel direct op dat het missen van een sessie vaak leidde tot achterstand. Gelukkig waren Gaston en Tom ontzettend behulpzaam; zelfs als ik door het openbaar vervoer of ziekte niet aanwezig kon zijn, hielden zij mij op koers.

Presenteren

Presenteren is nooit iets geweest waar ik enorm tegenop zie. Natuurlijk voel ik de spanning, maar zodra ik eenmaal voor een groep sta, kan ik er eigenlijk altijd wel van genieten. Zo ook tijdens de eindexpositie van dit project.

Die ochtend begon voor mij met flinke zenuwen. Ik moest twee uur reizen van Venlo naar Envida, en onderweg speelde mijn hoofd allerlei rampscenario's af: Wat als iemand weer emotioneel wordt? Wat als mijn product niet goed genoeg is? Wat als ik volledig blokkeer? Ik maakte mezelf helemaal gek.

Maar toen ik eenmaal aankwam en de eerste reacties zag, viel er een enorme last van mijn schouders. De steen werd verrassend goed ontvangen. In het begin wist ik niet zo goed hoe ik hem moest presenteren, omdat hij echt persoonlijk voor Lenie was gemaakt, met zelfs een foto van haar en haar man erin. Maar het mooie was: mensen begrepen dat meteen. Juist het feit dat de steen licht gaf en trilde, maakte anderen nieuwsgierig en enthousiast. En zodra ze zagen wie er op de foto stond, herkenden ze direct: Oh, dit is voor Lenie!

En toen kwam het mooiste moment van de dag: Lenie zelf kwam langs. Ze was een van de laatsten die aan mijn tafel stopte. Ze had de steen een week eerder al gezien, maar toch was ze opnieuw verrast en geraakt. Ze begon te stralen, maakte grapjes over haar man, en vroeg zelfs of ze de steen mee mocht nemen. Dat kon helaas niet, het prototype moest blijven, maar ik had gelukkig een extra afdruk van de foto meegenomen, die ze wél mee kon nemen naar haar kamer.

Tijdens de expositie merkte ik snel hoe ik mijn verhaal het beste kon afstemmen op het publiek. Cliënten en bewoners liet ik vooral zelf de steen vasthouden en ervaren, waarbij ik juist zorgmedewerkers kort vertelde over het achterliggende proces. Ook heb ik een video pitch gemaakt waar ik mijn proces en het idee achter de steen volledig uitleg!

Reflecteren

Als ik terugkijk op de minor Interfacing Tomorrow, realiseer ik me hoeveel waardevolle inzichten en ervaringen ik heb opgedaan. Wat me het meest is bijgebleven, is hoe dicht we bij de doelgroep mochten staan. Het directe contact met mensen, het werken binnen een specifieke context, en echt iets kunnen bijdragen aan hun beleving, gaf me het gevoel dat mijn werk ertoe deed.

Wat ik als bijzonder heb ervaren, is dat we niet werkten voor mensen, maar met mensen. Juist die wederzijdse interactie maakte het leerzaam en menselijk. Het directe contact met de doelgroep (in dit geval mensen met dementie) bracht me niet alleen begrip, maar vooral ook verwondering. Ik ontdekte dat echte verbinding soms zonder woorden ontstaat. Dat het niet altijd zit in wat je zegt, maar de klik die je met iemand kunt hebben.

Tegelijkertijd was het werken met technologie een uitdaging. Omdat dit niet mijn sterkste kant is, voelde ik in het begin een drempel, vooral bij onderdelen zoals coderen. Achteraf gezien had ik hierin meer durf willen tonen. Soms hield ik me wat op de achtergrond uit onzekerheid, terwijl er juist veel ruimte was om te leren en te proberen. Toch ben ik trots dat ik die drempel uiteindelijk ben overgestapt. Ik had nog nooit gewerkt met tools zoals Blender of een 3D-printer, en toch heb ik daarin stappen gezet en nieuwe vaardigheden ontwikkeld. Die groei buiten mijn comfortzone is voor mij persoonlijk een groot leerpunt geweest.

Ook het creatieve proces vond ik waardevol. Het zoeken naar een oplossing die niet alleen technisch werkt, maar ook aansluit bij de behoefte van de doelgroep, dwong me om verder te denken dan een standaardoplossing. Door goed te observeren, te luisteren en mee te bewegen met de ander, kwamen ideeën tot leven die echt iets konden betekenen.

Wat ik meeneem uit deze minor is dat betekenisvolle innovatie niet altijd zit in het grote of spectaculaire, maar in het kleine menselijke contact en in de moed om te blijven proberen, ook als iets je niet vanzelf afgaat. Deze ervaring heeft me geleerd dat ik meer durf en meer kan dan ik van tevoren dacht. In de toekomst wil ik technologie niet meer zien als een belemmering, maar als een middel dat (mits goed ingezet) juist verbinding kan versterken.

Aanbevelingen

Als het ontwerp in de toekomst verder ontwikkeld wordt, zijn er een aantal punten die verbeterd of uitgebreid kunnen worden. Deze aanbevelingen houden rekening met de twee doelgroepen waarvoor het product bedoeld is.

- Het ontwerp richt zich op twee doelgroepen: mensen die graag contact willen met thuis (doelgroep 1), en mensen voor wie dat contact te confronterend is (doelgroep 2). Daarom is het belangrijk dat de steen visueel aanpasbaar is. Denk aan een verwisselbare afbeelding: voor doelgroep 1 een foto van een geliefde, en voor doelgroep 2 bijvoorbeeld een dier of abstract patroon.
- Voor doelgroep 1 zou de technologie verbonden moeten zijn met een app, waarmee de geliefde thuis de steen kan activeren. Voor doelgroep 2 is het wenselijk dat de steen automatisch op onregelmatige momenten licht en trilling afgeeft. Dit geeft het gevoel dat er “aan je gedacht wordt”, zonder dat daar direct contact bij komt kijken.
- De huidige steen is vrij groot. In de toekomst zou het ontwerp compacter moeten zijn, vergelijkbaar met een gelukssteen die makkelijk in de hand ligt. Het gladde, koele en zware materiaal draagt bij aan een prettige tactiele ervaring voor beide doelgroepen.
- De draad die nu nog aan de steen zit, zou uiteindelijk moeten verdwijnen. De ervaring moet volledig draadloos en intuïtief zijn.
- De steen moet eenvoudig opgeladen kunnen worden via een laadstation op het nachtkastje, bij voorkeur vormgegeven als een sieradenbakje. Dit sluit aan bij het mentale model van mensen met dementie, die gewend zijn om 's ochtends sieraden om te doen en 's avonds weer af te leggen. Een herkenbare afbeelding bij het laadpunt versterkt de dagelijkse routine en stimuleert het gebruik.
- Het zou waardevol zijn als het gebruik van de steen gemeten kan worden. Zo kunnen zorgverleners (of bij doelgroep 1 de geliefde via een app) zien hoe vaak de steen gepakt wordt en terug gelegd wordt. Dit geeft inzicht in de behoefte aan verbinding.
- Tot slot kan overwogen worden om de steen op termijn ook in te zetten binnen bredere zorgsystemen, bijvoorbeeld als onderdeel van dagstructuur of welzijnsondersteuning.

Bijlage

Bevindingen aan de hand van alle bezoeken:

Bezoek 1 – 6 mei 2025

Ons eerste bezoek aan Envida was tegelijkertijd de introductie van de minor. We kregen veel informatie over dementie en over de werkwijze binnen Envida. Later volgde een rondleiding, waarbij onze groep in tweeën werd gesplitst. Wij begonnen bij de dagbesteding. Hier werd meteen een bewoner apart genomen omdat hij vrouwen erg leuk vindt, dat maakte de situatie even spannend.

Daarna gingen we naar het Stimulerend Leefmilieu, waar mevrouw Lenie al op ons stond te wachten. Jo, een van de zorgverleners, vroeg haar of ze ons haar kamer wilde laten zien. Dat deed ze heel vriendelijk. Ze vertelde enthousiast hoe mooi en fijn ze haar kamer vond, maar tussen de regels door liet ze merken dat ze het moeilijk heeft en haar man en kinderen mist. Dat raakte me. Aan het einde van de rondleiding gaf ze iedereen een knuffel. Het voelde warm, maar ook confronterend.

Bezoek 2 – 20 mei 2025

Tijdens dit bezoek was het de bedoeling om één-op-één gesprekken te voeren met bewoners. In stilte hoopte ik Lenie weer te zien, maar ze voelde zich die dag niet lekker. In plaats daarvan sprak ik lange tijd met Rita. Zij is een echte zakenvrouw dat merkte je aan alles. Ze wilde winnen met spelletjes en haar tijd productief besteden. Ze maakte veel grapjes, maar emoties hield ze diep van binnen. Toen ik vroeg of ze haar kinderen miste, werd het even stil. Ik zei dat het oké is als ze hen mist, waarop ze antwoordde: “Nee, ik heb het hier prima naar mijn zin.” Toch voelde ik dat er meer achter zat.

Daarnaast sprak ik met twee zorgverleners. Zij gaven aan onder grote druk te staan. Door ziekte en overbelasting vallen activiteiten vaak weg, omdat collega's elkaars taken moeten overnemen. Samen met Jens sprak ik ook nog met twee andere bewoners, al kwamen daar minder diepgaande gesprekken uit voort. Wel hadden we plezier tijdens spelletjes, wat ook waardevol voelde.

Bezoek 3 – 3 juni 2025

Tijdens dit bezoek konden we voor het eerst onze ideeën testen. Ik was de week ervoor ziek geweest en had niet veel kunnen voorbereiden, maar ik wist dat ik iets wilde doen met “steentjes”, objecten die prettig aanvoelen en rustgevend kunnen zijn. Ik nam verschillende soorten mee: kleisteentjes in diverse kleuren, een jade massage-steen, magnetische steentjes, en gewone kiezelstenen.

Tot mijn verbazing bleken de magneetjes het meest geliefd. Ze waren eigenlijk bedoeld om te testen of mensen het gewicht prettig vonden, maar juist het uit elkaar trekken en weer tegen elkaar aan laten klikken bleek een rustgevende ervaring. Deze reactie nam ik mee in het vervolg van mijn ontwerp.

Bezoek 4 – 17 juni 2025

Twee weken later ging ik verder met het idee van de magneetjes. Het doel van mijn product is niet alleen om verbindend te werken, maar ook om mensen iets in handen te geven waarmee ze op een gedachte-loze, ontspannende manier bezig kunnen zijn. Tegelijkertijd wilde ik een koppeling maken met het thuisfront, door aan de binnenkant van de steen een persoonlijke foto te verwerken.

Om dit idee te testen, gebruikte ik luchtdrogende klei waarin ik magneetjes plaatste, en plakte ik er een foto van een dierbare in. Ik testte het eerst bij Frits. Toen ik hem vroeg of hij het fijn zou vinden om zijn vrouw op die manier “bij zich” te hebben, vertelde hij dat ze een jaar geleden was overleden. Hij vond het idee mooi, maar ook confronterend. Het zette me aan het denken: hoe kun je ook verbinding creëren als iemand er niet meer is?

Daarna probeerde ik het bij Anita. Zij vond de steen fysiek al niet prettig en toen ik voorstelde om een foto van haar zoon erin te verwerken, werd ze emotioneel. Haar zoons komen zelden langs en ze mist hen enorm. Ze voelde zich overvallen, wat me ook zelf raakte. Ik merkte dat mijn idee een kwetsbare snaar raakte. Het leerde me dat mijn ontwerp aanpasbaar moet zijn aan de gevoeligheden van de persoon.

Gelukkig kwam Lenie later nog langs. Zij vond het idee prachtig. Ze vertelde over haar man, die elke middag langskomt, maar in de ochtend en avond mist ze hem. Voor haar werkt het idee wél, en dat bevestigde dat mijn ontwerp voor sommigen juist veel waarde kan hebben.

Bezoek 5 – 25 juni 2025

Een week later kwam ik terug met een officieel prototype, speciaal ontworpen voor Lenie. Dankzij Jo had ik een foto gekregen van Lenie met haar man. Deze foto plaatste ik in de steen, die inmiddels uit de 3D-printer kwam, met ingebouwde magneetjes én trillingsfunctie.

Toen ik de steen aan Lenie gaf, zaten beide helften nog dicht op elkaar. Ze vroeg wat ze ermee moest doen. Ik legde uit dat ze zelf mocht ontdekken wat het was, en dat het niet kapot kon. Ze opende de steen, zag de foto, en haar ogen vulden zich met tranen. Ze keek me meerdere keren aan en vroeg hoe ik aan die foto was gekomen. Toen ik vertelde dat haar man hem had gegeven, begon ze te stralen. Ze liet de steen trots aan anderen zien, en kreeg complimenten over hoe mooi ze eruitzag op de foto.

Even later vergat ze weer wat het was, pakte de steen opnieuw, opende hem weer, en begon opnieuw te lachen. Dat moment bevestigde voor mij: dit werkt voor haar. Dit is waarom ik dit product maak.

Als mijn product ooit breder wordt ingezet, moet het wel aanpasbaar zijn. Want waar het voor Lenie verbindend en troostend is, zou het voor iemand als Anita juist pijnlijk kunnen zijn. Daarom is flexibiliteit in het ontwerp essentieel.

Bezoek 5 – 25 juni 2025

Deze dag was voor ons bijzonder om twee redenen: het was niet alleen de verjaardag van Gaston (van harte gefeliciteerd) maar ook de dag van onze tentoonstelling.

We zaten in de tijdelijke kantine, waar iedereen een eigen tafeltje kreeg om het werk op te bouwen en te presenteren. Voor mij persoonlijk was dit moment erg waardevol. Van tevoren was ik best gespannen. Ik wist niet goed hoe anderen zouden reageren op mijn werk, vooral op de steen. Toen Anita er eerder emotioneel op reageerde, vroeg ik me af of dat ook bij anderen zou gebeuren.

Gelukkig heb ik ervoor gekozen om het oppervlakkig te houden bij de cliënten: ik liet alleen het product zien, zonder direct in te gaan op de betekenis erachter. Bij het zorgpersoneel deelde ik het verhaal wel, en zij konden het goed plaatsen. Anita vond het trouwens ook erg leuk. Het feit dat de steen trilt en licht geeft, sprak haar echt aan. Mooi om te zien dat het product op die manier toch raakvlakken biedt, zeker als we bijvoorbeeld een andere afbeelding zouden gebruiken.

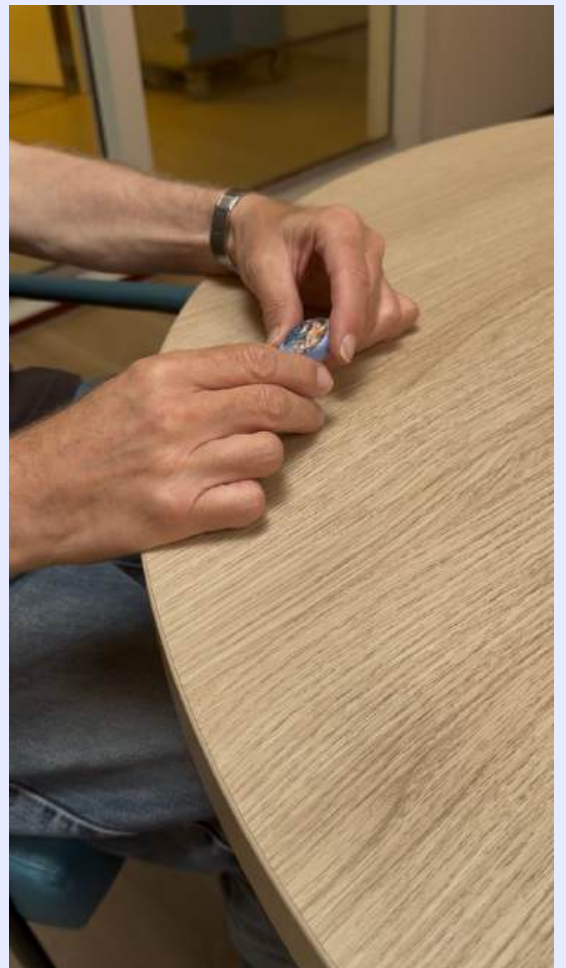
Eén vraag van een zorgverlener bleef me bij: “Wat als het thuisfront niet goed is of er geen telefoon in huis is, hoe werkt het dan?” Dat vond ik een goede en terechte vraag. Hier zou ik nog verder onderzoek naar kunnen doen: hoe kun je dit concept toepassen zonder afhankelijk te zijn van een app of telefoon?

Al met al was het een geslaagde dag, die we gezellig hebben afgesloten met een lekkere lunch!

Extra foto's tijdens het proces

Persona's

Els van Lieshout

Leeftijd: 83 jaar

Achtergrond: Voormalig verpleegkundige in een ziekenhuis

Woonsituatie: Woont sinds anderhalf jaar in een zorginstelling vanwege beginnende dementie

Gezondheid: Beginnende dementie, licht vergeetachtig, soms prikkelbaar

Karakter: Introvert, gevoelig, gereserveerd, houdt van rust en orde

Relaties:

- Haar kinderen wonen ver weg en komen zelden langs
- Mist haar familie intens, maar vindt contact soms te pijnlijk
- Heeft weinig sociale contacten binnen de instelling

Behoeftte aan verbinding:

- Voelt zich eenzaam en mist haar geliefden diep
- Vermijdt expliciete herinneringen aan familie zoals foto's of gesprekken over vroeger
- Heeft behoefte aan subtiele en rustige vormen van troost, zonder directe confrontatie met gemis
- Voelt zich het prettigst bij rustige activiteiten en voorspelbare routines

Dagelijkse activiteiten:

- Houdt van wandelen in de tuin, puzzelen en luisteren naar klassieke muziek
- Vermijdt drukke of emotioneel beladen situaties
- Houdt vast aan kleine, herkenbare rituelen

Motivaties:

- Zoekt veiligheid en rust in haar omgeving
- Wil controle houden over wanneer en hoe ze contact met haar verleden ervaart
- Wil zich niet overweldigd voelen door emoties of herinneringen

Uitdagingen:

- Voelt zich soms opgesloten in haar eigen verdriet
- Kan prikkelbaar worden bij onverwachte situaties of te veel prikkels

Anna de Wit

Leeftijd: 82 jaar

Achtergrond: Voormalig lerares geschiedenis op een middelbare school

Woonsituatie: Verblijft sinds 2 jaar in een woonzorginstelling vanwege beginnende dementie

Gezondheid: Beginnende dementie, mobiel en zelfstandig met lichte begeleiding

Karakter: Warm, open, sociaal, optimistisch, praat graag over vroeger

Relaties:

- Haar man bezoekt haar dagelijks en steunt haar intensief
- Kinderen wonen in de buurt en komen regelmatig langs
- Heeft een goede band met familie en vrienden

Behoeftte aan verbinding:

- Hecht veel waarde aan contact met haar dierbaren
- Foto's van haar familie en herinneringen ophalen geven haar troost en kracht
- Voelt zich gesteund door bezoeken en telefoongesprekken
- Actief in groepsactiviteiten, zoekt graag gezelschap op en deelt graag verhalen

Dagelijkse activiteiten:

- Neemt deel aan gezamenlijke koffiemomenten, voorlezen en tuinieren
- Houdt ervan om herinneringen op te halen met fotoalbums of oude spullen
- Houdt van muziek, vooral liedjes uit haar jeugd

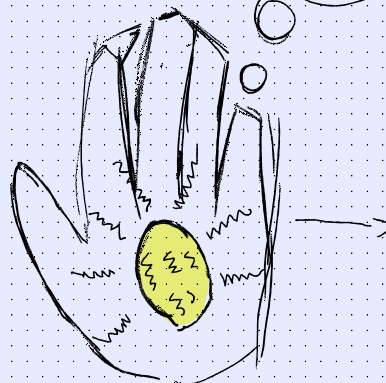
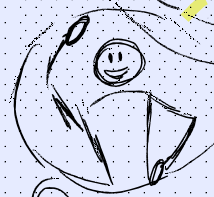
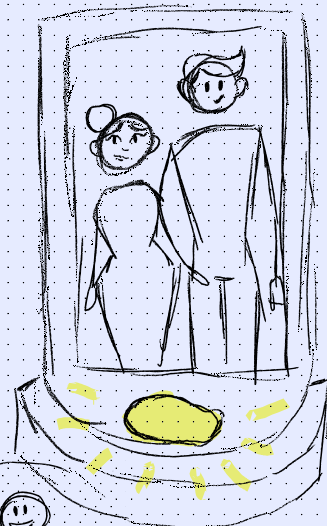
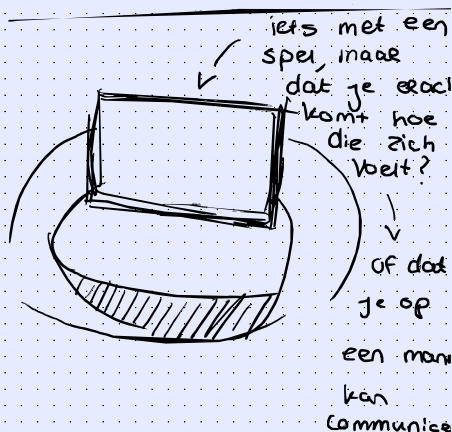
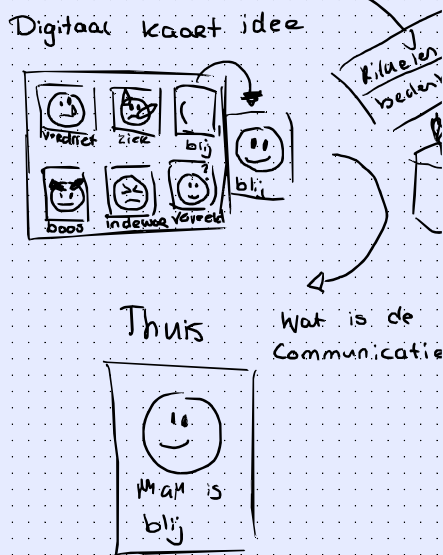
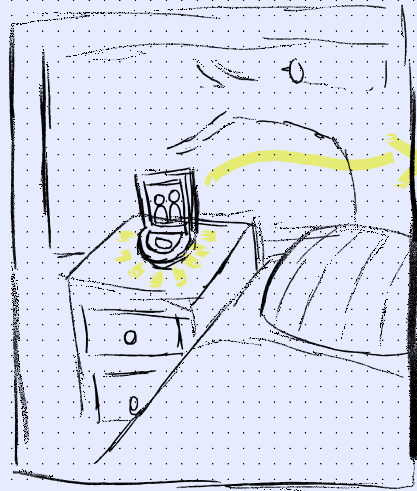
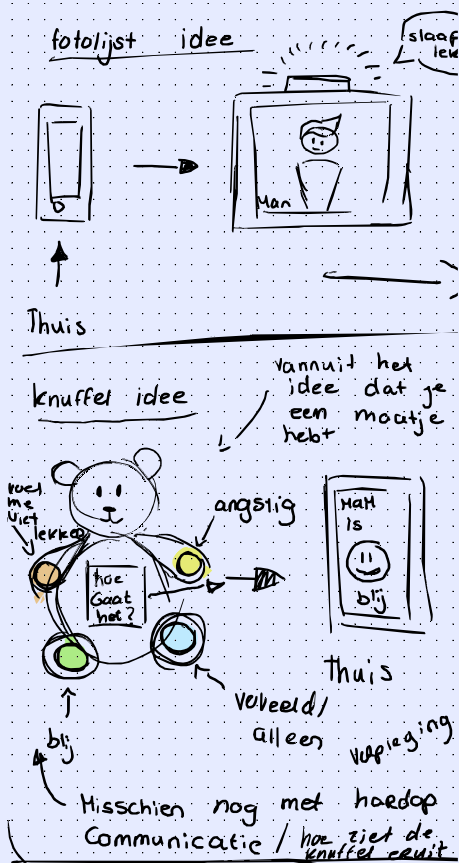
Motivaties:

- Wil zich verbonden voelen met haar familie ondanks dementie
- Wil haar herinneringen levend houden en delen
- Zoekt warmte en herkenning in sociale contacten

Uitdagingen:

- Soms moeite met het onthouden van recente gebeurtenissen
- Kan zich onzeker voelen wanneer contact met familie even wegvalt

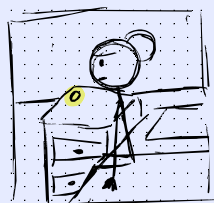
Concepten + oplaadpunt steen

uw Geliefdes denken aan u

Narrative storyboard

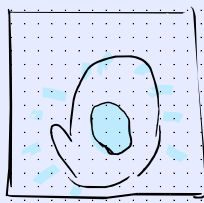
Eerste versie van de steen

1 mevrouw voelt zich sip en alleen vandaag

2 ze ziet haar geluks steen liggen en neemt deze met zich mee

3 Ze wijft over de steen en deze kleurt blauw.

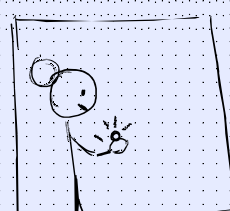
4. De telefoon van de man krijgt een melding

5 krijgt een melding dat de steen aan is en mee is

6 Man kan de steen laten trillen

7. bij mevrouw tikt de steen

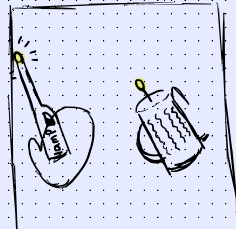
Idee van een gedenk kaars

1 persoon zit in zijn kamer en voelt zich alleen

2. Denkt aan haar man en wilt een kaarsje opsteken

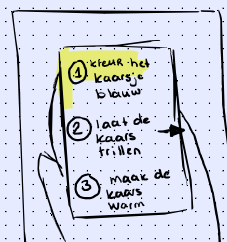
3. steekt een kaars aan, alleen is het een lampje in de kaars en in de aansteker

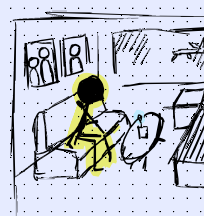
4. De telefoon van de man krijgt een melding

5. krijgt een melding dat het kaarsje aan staat

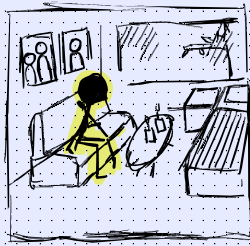

6. kies wat je met de kaars wil doen en zie je eigen digitale kaars ope

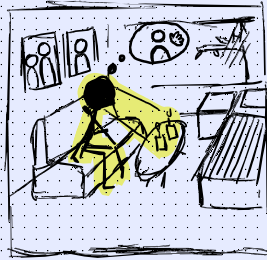

7. De kaars kleurd blauw

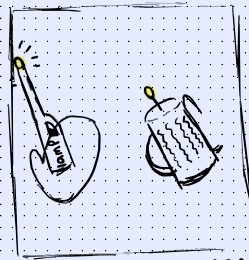
Tweede uitwerking van het kaars idee

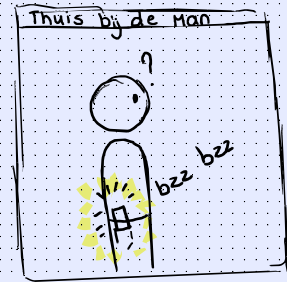
1. mevrouw zit in haar kamer en voelt zich alleen

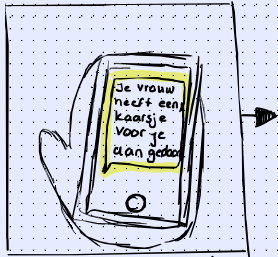
2. Denkt aan haar man en wilt een kaarsje opsteken

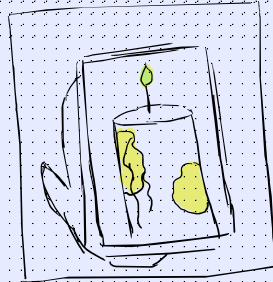
3. steekt een kaars aan, alleen is het een lampje in de kaars en in de aansteker

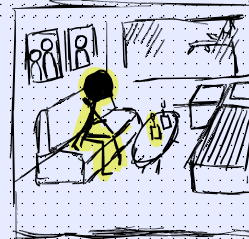
4. De telefoon van de man krijgt een melding

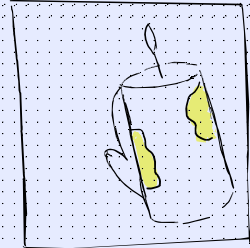
5. krijgt een melding dat het kaarsje aan staat

6. opent de app op zijn telefoon en klikt een aantal plekken aan op de kaars

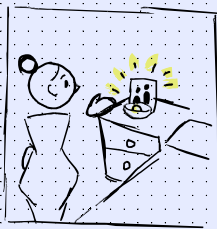
7. mevrouw ziet dat er iets gebeurd met de kaars en pakt hem

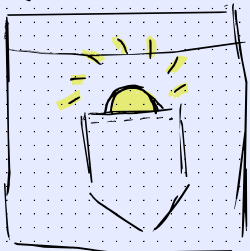
8. op bepaalde plekken gaan de kleurjes gloeien en kan mevrouw daar ook weer op klikken

interactie

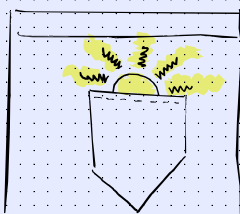
Uiteindelijke gelukssteen idee

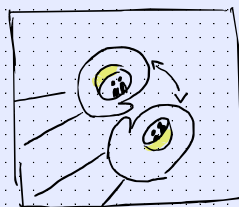
1. in de ochtend tijdens de sierraden om doen pakt mevrouw de steen / (oplaad station)

2. De steen gaat in de broek zak

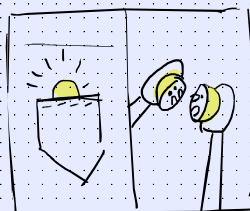
3. De steen begint met trillen

4. ze pakt de steen en maakt hem open. -> dit gaat vanzelf. (door magneetjes) Hier ziet ze zichzelf en een geliefde staan

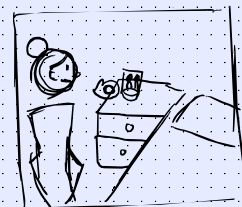

5. ze wordt blij en denkt aan een mooie herinnering met deze geliefde

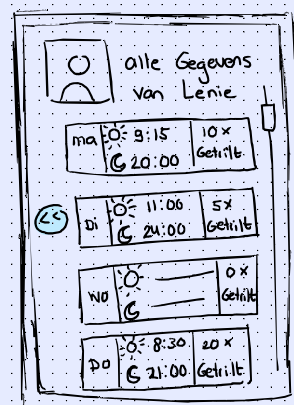
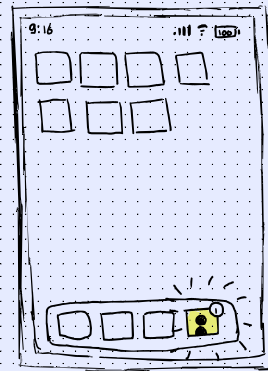
6. De steen gaat weer terug in de zak, of wordt mee gespeeld.

gespeeld.

7. op het einde van de dag word de steen weer in het sierraden bakje gelegd / oplaadpunt.

Paper prototype geliefde

foto's eindexpositie

